

Този документ е средство за документиране и не обвързва институциите

► **V**

ДИРЕКТИВА 93/109/ЕО НА СЪВЕТА

от 6 декември 1993 година

за определяне на условията и реда за упражняване на правото да избират и да бъдат избирани в избори за Европейски парламент от граждани на Съюза, пребиваващи в държава-членка, на която не са граждани

(ОВ L 329, 30.12.1993 г., стр. 34)

Изменена със:

Официален вестник

№ страница дата

► **M1**

Директива 2013/1/ЕС на Съвета от 20 декември 2012 година

L 26 27 26.1.2013 г.

ДИРЕКТИВА 93/109/ЕО НА СЪВЕТА**от 6 декември 1993 година**

за определяне на условията и реда за упражняване на правото да избират и да бъдат избирани в избори за Европейски парламент от граждани на Съюза, пребиваващи в държава-членка, на която не са граждани

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 8б, параграф 2 от него,

като взе предвид предложението на Комисията,

като взе предвид становището на Европейския парламент ⁽¹⁾,

като има предвид, че Договорът за Европейския съюз бележи нов етап в процеса на създаване на още по-тесен съюз между народите на Европа; като има предвид, че една от задачите му е по демонстрационна последователност и солидарност начин да организира взаимоотношенията между народите на държавите-членки; като има предвид, че основните му цели включват укрепване на защитата на правата и интересите на гражданите на държавите-членки чрез въвеждането на гражданство на Съюза;

като има предвид, че за целта дял II от Договора за Европейския съюз, с който се изменя Договора за Европейската икономическа общност, с оглед създаването на Европейската общност, въвежда гражданство на Съюза за всички граждани на държавите-членки и им предоставя редица права на тази основа;

като има предвид, че правото да избират и да бъдат избирани в избори за Европейския парламент в държавата-членка по пребиваване, предвидено в член 8б, параграф 2 от Договора за създаване на Европейската общност, представлява пример за прилагането на принципа на недискриминация между гражданите и другите граждани, както и на произтичащото от това право на свободно движение и пребиваване, което свято се отстоява от член 8а от същия Договор;

като има предвид, че член 8б, параграф 2 от Договора за ЕО касае единствено възможността за упражняване на правото да избират и да бъдат избирани в избори за Европейския парламент, без да се нарушават разпоредбите на член 138, параграф 3 от Договора за ЕО, който предвижда създаването на единна процедура за тези избори във всички държави-членки; като има предвид, че по същество той се стреми да премахне настоящото изискване за гражданство, което следва да се спазва в повечето държави-членки, за да се упражняват тези права;

като има предвид, че прилагането на член 8б, параграф 2 от Договора за ЕО не предполага като необходимо условие хармонизиране на изборните системи в държавите-членки; като има предвид освен това, че за да отчита принципа на пропорционалност, предвиден в член 3б, трети параграф от Договора за ЕО, съдържанието на законодателството на Общността в тази сфера не трябва да излиза извън рамките на необходимото за постигане на целта на член 8б, параграф 2 от Договора за ЕО;

⁽¹⁾ ОВ С 329, 6.12.1993 г.

▼B

като има предвид, че целта на член 8б, параграф 2 от Договора за ЕО е да се гарантира, че всички граждани на Съюза, независимо дали са или не са граждани на държавата-членка, в която пребивават, могат при същите условия да упражняват в тази държава правата си на гласуване и кандидатиране в избори за Европейския парламент; като има предвид, че условията, приложими за лицата, които не са граждани, включително тези, свързани с периода и доказване на пребиваването, следва да бъдат еднакви с условията, ако има такива, които се прилагат за гражданите на съответната държава-членка;

като има предвид, че член 8б, параграф 2 от Договора за ЕО предвижда правото да избират и да бъдат избирани в избори за Европейския парламент в държавата-членка по пребиваване, но без това да замества правото да избират и да бъдат избирани в държавата-членка по националност на съответния гражданин; като има предвид, че трябва да се уважи свободата на гражданите на Съюза да избират държавата-членка, в която да вземат участие в европейските избори, като същевременно се обръща внимание да се гарантира, че с тази свобода няма да злоупотребят лица, които гласуват или се кандидатира в повече от една страна;

като има предвид, че всяко изключение от предвидените в настоящата директива общи правила трябва да е обосновано съгласно член 8б, параграф 2 от Договора за ЕО от специфични за дадена държава-членка проблеми; като има предвид, че поради самото си естество всяко изключение трябва да подлежи на преразглеждане;

като има предвид, че такива специфични проблеми могат да възникнат в държава-членка, в която съотношението на гражданите на Съюза, които са на възраст, на която имат право да гласуват, и които пребивават в нея, но не са нейни граждани, е значително много над средното; като има предвид, че изключенията са обосновани, когато такива граждани съставляват повече от 20 % от общия електорат; като има предвид, че такива изключения трябва да се основават на критерия за периода на пребиваване;

като има предвид, че гражданството на Съюза има за цел да даде възможност на гражданите на Съюза по-добре да се интегрират в приемащата ги държава и че в този смисъл то е в съответствие с намерението на авторите на Договора да се избегне поляризация между списъци на кандидати, които са граждани и кандидати, които не са граждани;

като има предвид, че този риск от поляризация се отнася по-конкретно за държава-членка, в която съотношението между гражданите на Съюза, които не са граждани на съответната държава-членка, на възраст, на която имат право да гласуват, надвишава 20 % от общия брой на гражданите на Съюза, които са на възраст, на която имат право да гласуват, и които пребивават във въпросната държава-членка, и че поради това е важно тази държава-членка да може да определя, в съответствие с член 8б от Договора, специфични разпоредби относно състава на списъците на кандидатите;

като има предвид, че трябва да се отчита факта, че в някои държави-членки пребиваващи там лица, които са граждани на други държави-членки, имат право да гласуват в избори за национален парламент, вследствие на което някои от разпоредбите на настоящата директива могат да не се прилагат в тези държави-членки,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ГЛАВА I ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

1. Настоящата директива определя условията и реда, при които гражданите на Съюза, пребиваващи в държава-членка, на която не са граждани, могат да упражнят там правото си да избират и да бъдат избирани в избори за Европейския парламент.
2. Разпоредбите на настоящата директива не засягат разпоредбите на всяка държава-членка относно правото да избират и да бъдат избирани техни граждани, пребиваващи извън изборителния си район.

Член 2

По смисъла на настоящата директива:

1. „избори за Европейския парламент“ означава избори чрез пряко общо изборително право за Европейски парламент от представители в съответствие с Акта от 20 септември 1976 г. ⁽¹⁾;
2. „изборителен район“ означава територията на държава-членка, в която съгласно горепосочения акт и в неговите рамки в съответствие с изборителния закон на тази държава-членка, членовете на Европейския парламент се избират от народа на тази държава-членка;
3. „държава-членка по пребиваване“ означава държава-членка, в която пребивава гражданин на Съюза, който обаче не е гражданин на тази държава-членка;
4. „държава-членка по произход“ означава държавата-членка, чийто гражданин е даден гражданин на Съюза;
5. „гласоподавател от Общността“ означава всеки гражданин на Съюза, който в съответствие с настоящата директива има право на гласуване в избори за Европейския парламент в държавата-членка, в която пребивава;
6. „гражданин от Общността, който има право да бъде избран“ означава всеки гражданин на Съюза, който в съответствие с настоящата директива има право да бъде избран в избори за Европейския парламент в държавата-членка, в която пребивава;
7. „изборителен списък“ означава официалният регистър на всички гласоподаватели, които имат право на гласуване в определен район или населено място, който се съставя и актуализира от компетентния орган съгласно изборителния закон на държавата-членка по пребиваване или регистъра на населението, ако той посочва качеството си на гласоподавател;
8. „референтна дата“ означава денят или дните, на които съгласно законодателството на държавата-членка по пребиваване гражданите на Съюза трябва да отговарят на изискванията за гласуване или кандидатиране в тази държава;
9. „официална декларация“ означава декларация от съответното лице, неточността в която е наказуема, в съответствие с приложимото национално законодателство.

⁽¹⁾ ОВ L 278, 8.10.1976 г., стр. 5.

▼ **B***Член 3*

Всяко лице, което на референтната дата:

- а) е гражданин на Съюза по смисъла на член 8, параграф 1, втора алинея от Договора;
- б) не е гражданин на държавата-членка по пребиваване, но отговаря на същите условия по отношение на правото на гласуване и кандидатиране, каквито въпросната държава налага по закон за собствените си граждани,

има право да избира и да бъде избран в избори за Европейския парламент в държавата-членка по пребиваване, освен ако не е лишено от тази права съгласно членове 6 и 7.

Когато, за да се кандидатираат гражданите на държавата-членка по пребиваване трябва да са били нейни граждани в продължение на определен минимален период, се счита, че гражданите на Съюза отговарят на това условие, ако в продължение на същия период са били граждани на дадена държава-членка.

Член 4

1. Гласоподавателите от Общността упражняват правото си да избира и да бъде избран или в държавата-членка по пребиваване, или в държавата-членка по произход. Никой не може да гласува повече от един път на едни и същи избори.

2. Никой не може да се кандидатира в повече от една държава-членка по време на едни и същи избори.

Член 5

Ако, за да гласуват или да се кандидатираат, гражданите на държавата-членка по пребиваване трябва да са прекарвали определен минимален период като пребиваващи в избирателния район на тази държава, гласоподавателите от Общността и гражданите от Общността, които имат право да бъдат избирани, се считат за изпълнили това условие, ако в продължение на равностоен период са пребивавали в други държави-членки. Тази разпоредба се прилага, без да се нарушават всякакви специфични условия по отношение на продължителността на пребиваване в даден район или населено място.

Член 6▼ **M1**

1. Всеки гражданин на Съюза, който пребивава в държава членка, на която не е гражданин, и който чрез индивидуално съдебно или административно решение, което да подлежи на съдебен контрол с правни средства за защита, е лишен от правото да бъде избран съгласно законодателството на държавата членка по пребиваване или законодателството на държавата членка по произход, няма право да упражнява това право в държавата членка по пребиваване в избори за Европейски парламент.

2. Държавата членка по пребиваване проверява дали гражданите на Съюза, изразили желание да упражнят правото си да бъдат избирани, не са били лишени от това право в държавата членка по произход чрез индивидуално съдебно или административно решение, което да подлежи на съдебен контрол с правни средства за защита.

▼ M1

3. За целите на параграф 2 от настоящия член държавата членка по пребиваване уведомява държавата членка по произход относно декларацията по член 10, параграф 1. За целта съответната информация, с която разполага държавата членка по произход, се предоставя по всякакъв подходящ начин в срок от 5 работни дни от получаването на уведомлението или при възможност в по-кратък срок, по молба на държавата членка по пребиваване. Тази информация може да включва само данни, които са строго необходими за прилагането на настоящия член и които могат да се използват единствено за тази цел.

В случай че информацията не бъде получена от държавата членка по пребиваване в рамките на срока, кандидатът се допуска въпреки това.

4. Ако предоставената информация оборва съдържанието на декларацията, държавата членка по пребиваване, независимо дали е получила информацията в определения срок или по-късно, предприема съответните мерки съгласно националното си законодателство, за да попречи на въпросното лице да се яви като кандидат, или ако това не е възможно, да му попречи да бъде избрано или да упражнява мандата.

5. Държавите членки определят точка за контакт, където да се получава и предава необходимата информация за прилагането на параграф 3. Те съобщават на Комисията името и данните за връзка на точката за контакт и всяка актуализирана информация или промени в тях. Комисията поддържа списък на точките за контакт и го предоставя на държавите членки.

▼ B*Член 7*

1. Държавата-членка по пребиваване може да проверява, дали гражданите на Съюза, които са изразили желание да упражнят правото си да избират в тази държава, са били лишени от това право в държавата-членка по произход чрез индивидуално гражданскоправно или наказателноправно решение.

2. По смисъла на параграф 1 от настоящия член, държавата-членка по пребиваване може да уведомява държавата-членка по произход за декларацията по член 9, параграф 2. За целта държавата-членка по произход своевременно и по подходящ начин предоставя съответната обичайно налична информация; тази информация може да включва само данни, които са строго необходими за прилагането на настоящия член, и които могат да се използват единствено за тази цел. Ако предоставената информация обезсилва съдържанието на декларацията, държавата-членка по пребиваване предприема подходящи мерки, с които да предотврати гласуването на съответното лице.

3. Държавата-членка по произход може своевременно и по подходящ начин да предоставя на държавата-членка по пребиваване цялата необходима информация за прилагането на настоящия член.

Член 8

1. Гласоподавател от Общността упражнява правото си на избор в държавата-членка по пребиваване, ако е изразил желание за това.

2. Ако гласуването е задължително в държавата-членка по пребиваване, гласоподавателите от Общността, които са изразили желание да гласуват, са задължени да гласуват.

▼B

ГЛАВА II

УПРАЖНЯВАНЕ НА ПРАВОТО ДА ИЗБИРАТ И ДА БЪДАТ ИЗБИРАНИ*Член 9*

1. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да се даде възможност на гласоподавател от Общността, който е изразил желание в този смисъл, да бъде вписан в избирателния списък достатъчно време преди изборния ден.

2. За да бъде вписано името му в избирателния списък, гласоподавателят от Общността трябва да представи същите документи, каквито се представят гласоподавател, който е гражданин на съответната държава-членка. Освен това той представя и официална декларация, в която заявява:

- а) националността и адреса си в избирателния район на държавата-членка по пребиваване;
- б) когато е приложимо, населеното място или район в държавата-членка по произход, в чийто избирателен списък последно е било вписано името му;
- в) че ще упражни правото си на избор само в държавата-членка по пребиваване.

3. Освен това, държавата-членка по пребиваване може да изисква от гласоподавател от Общността:

- а) да заяви в декларацията си по параграф 2, че не е лишаван от избирателни права в държавата-членка по произход;
- б) да представи валиден документ за самоличност; и
- в) да посочи датата, от която пребивава в съответната държава или в друга държава-членка.

4. Гласоподавателите от Общността, които са вписани в избирателния списък остават записани в него при същите условия, които важат за гражданите на съответната държава-членка, докато не поискат да бъдат заличени, или докато не бъдат автоматично заличени, поради това, че вече не отговарят на изискванията за упражняване на правото да избира.

Член 10

1. При представяне на заявлението си за кандидатиране, всеки гражданин от Общността представя същите подкрепящи документи, както кандидат, който е гражданин на съответната държава-членка. Той представя и официална декларация, в която заявява:

▼M1

- а) националността си, датата и мястото си на раждане, последния си адрес в държавата членка по произход и адреса си в избирателния район в държавата членка по пребиваване;

▼B

- б) че не се кандидатира в избори за Европейския парламент в друга държава-членка;
- в) когато е приложимо, населеното място или район в държавата-членка по произход, в чийто избирателен списък последно е било вписано името му; и

▼ M1

г) че не е лишаван от правото да бъде избран в държавата членка по произход чрез индивидуално съдебно или административно решение, което да подлежи на съдебен контрол с правни средства за защита.

▼ B

3. Освен това, държавата-членка по пребиваване може да изисква от гражданин от Общността, който има право да бъде избран, да представи валиден документ за самоличност. Тя може да изисква също той да посочи датата, от която е гражданин на дадена държава-членка.

Член 11

1. Държавата-членка по пребиваване информира заинтересованото лице за предприетите действия по неговото заявление за вписване в избирателния списък или за решението относно допустимостта на заявлението му за кандидатиране.

2. В случай на отказ за вписване в избирателния списък или на отхвърляне на заявлението му за кандидатиране, заинтересованото лице има право на съдебни средства за защита при същите условия, които законодателството на държавата-членка по пребиваване предвижда за гласоподавателите и имащите право да се кандидатира лица, които са нейни граждани.

Член 12

Държавата-членка по пребиваване своевременно и по подходящ начин информира гласоподавателите и имащите право да бъдат избирани граждани от Общността за условията и реда за упражняване на правото да избира и да бъде избран във въпросната държава.

Член 13

Държавите-членки си обменят необходимата информация за прилагането на член 4. За целта държавата-членка по пребиваване, въз основа на посочената в членове 9 и 10 официална декларация, достатъчно време преди изборния ден предоставя на държавата-членка по произход информация за вписаните в избирателни списъци или кандидатиращи се граждани на последната спомената държава-членка. В съответствие с националното си законодателство, държавата-членка по произход предприема подходящи мерки, с които да гарантира, че гражданите ѝ не гласуват повече от един път или не се кандидатира в повече от една държава-членка.

ГЛАВА III

ДЕРОГАЦИИ И ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ*Член 14*

1. Ако на 1 януари 1993 г. в дадена държава-членка съотношението на пребиваващите в нея граждани на Съюза на възраст, която им дава право да избират, надвишава 20 % от общия брой на пребиваващите там граждани на Съюза на възраст, която им дава право да избират, тази държава-членка може чрез дерогация от разпоредбите на членове 3, 9 и 10:

▼ **B**

- а) да ограничава правото да избират до гласоподаватели от Общността, които са пребивавали в тази държава-членка в продължение на минимален период, който не може да надвишава пет години;
- б) да ограничава правото да бъдат избирани за граждани от Общността, които имат право да бъдат избирани и са пребивавали в тази държава-членка за минимален период, който не може да надвишава десет години.

Тези разпоредби не възпрепятстват въпросната държава-членка да предприема подходящи мерки по отношение на състава на списъците на кандидати, които са насочени по-конкретно към насърчаване на интегрирането на граждани на Съюза, които не са граждани на съответната държава-членка.

Въпреки това, гласоподаватели от Общността и граждани от Общността, които имат право да бъдат избирани, които поради факта, че пребивават извън своята държава-членка по произход или на основания, свързани с продължителността на това пребиваване, нямат право да избират или да бъдат избирани в тази държава по произход, не подлежат на посочените по-горе условия за продължителност на пребиваването.

2. Ако на 1 февруари 1994 г. законодателството на дадена държава-членка предвижда за пребиваващите в нея граждани на друга държава-членка правото да избират в избори за националния парламент на тази държава, и за целта същите могат да бъдат вписвани в избирателния списък на тази държава при абсолютно същите условия, както гласоподавателите, които са граждани на въпросната държава, първата държава-членка може чрез дерогация от разпоредбите на настоящата директива да се въздържа от прилагане на членове 6—13 по отношение на тези граждани.

3. До 31 декември 1997 г. и осемнадесет месеца след това, преди поредните избори за Европейския парламент, Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад, в който прави проверка, дали предоставеното на съответните държави-членки изключение съгласно член 8б, параграф 2 от Договора за ЕО продължава да има основание и предлага да бъдат направени всички необходими промени.

Държавите-членки, които се позовават на дерогацията по параграф 1, предоставят на Комисията цялата необходима информация, на която се обосновава искането им.

Член 15

За четвъртите преки избори за Европейския парламент се прилагат следните специални разпоредби:

- а) гражданите на Съюза, които на 15 февруари 1994 г. вече имат право да гласуват в държавата-членка по пребиваване, и чиито имена фигурират в избирателния списък на държавата-членка по пребиваване, не подлежат на предвидените в член 9 формалности;
- б) държавите-членки, в които избирателните списъци са окончателно изготвени преди 15 февруари 1994 г., предприемат необходимите мерки, с които да се даде възможност на гласоподавателите от Общността, които желаят да упражнят правото си да избират в съответната държава, да впишат имената си в избирателния списък достатъчно време преди изборния ден;

▼B

- в) държавите-членки, които не съставят специфични изборителни списъци, а обозначават правото да избират в регистъра на населението, и в които гласуването не е задължително, също могат да прилагат тази система спрямо гласоподаватели от Общността, чиито имена фигурират във въпросния регистър, и които след като са били индивидуално информирани за правата им, не са изразили желание да упражнят правото си да избират в своята държава-членка по произход. Те изпращат на държавата-членка по произход документа, който удостоверява изразеното от въпросните гласоподаватели намерение да гласуват в държавата-членка по пребиваване;
- г) държавите-членки, в които вътрешната процедура за номиниране на кандидати от политически партии и групи е уредена със закон, могат да предвидят всички такива процедури, които в съответствие с този закон са били открити преди 1 февруари 1994 г., както и взетите в този контекст решения, да останат в сила.

ГЛАВА IV

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 16

До 31 декември 1995 г. Комисията представя на Европейския парламент и Съвета доклад за прилагането на настоящата директива до изборите за Европейския парламент през юни 1994 г. Въз основа на този доклад, Съветът, действайки единодушно по предложение на Комисията и след консултации с Европейския парламент, може да приеме разпоредби за изменение на настоящата директива.

Член 17

Държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, най-късно до 1 февруари 1994 г. Те незабавно информират Комисията за това.

Когато държавите-членки приемат тези мерки, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

Член 18

Настоящата директива влиза в сила в деня на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейските общности*.

Член 19

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.